

ΣτΕ 923/2008

[...]

3. Επειδή, τα αιτούντα σωματεία, που έχουν ως σκοπό, μεταξύ άλλων, κατά τα προσκομιζόμενα καταστατικά τους, την προστασία του πολιτιστικού περιβάλλοντος, το μεν πρώτο στην ευρύτερη περιοχή της επιτραπείσης επεμβάσεως, το δε δεύτερο σε όλη την Χώρα, με έννομο συμφέρον ασκούν την κρινομένη αίτηση, ισχυριζόμενα ότι η επιτραπείσα ανάπτυξη της λατομικής δραστηριότητας θα παραβιάσει, κατά τους ισχυρισμούς των, τις αρχαιότητες της περιοχής. Περαιτέρω, τα δύο αυτά σωματεία παραδεκτώς ομοδικούν, εφ' όσον επί πλέον προβάλλουν κοινούς λόγους ακυρώσεως, στηριζομένους στην αυτή νομική και πραγματική βάση. Εξάλλου, η αίτηση ακυρώσεως ασκείται εμπροθέσμως την 27.5.2005, δηλαδή πέντε, περίπου, μήνες μετά την έκδοση της προσβαλλομένης πράξεως, δεδομένου ότι ως προς το πρώτο αιτούν σωματείο προκύπτει μεν γνώση της προσβαλλόμενης πράξης από σχετική αίτηση θεραπείας, με ημερομηνία 1.3.2005, προς το Υπουργείο Πολιτισμού, με την υποβολή όμως της αιτήσεως αυτής διεκόπη επί τριάντα ημέρες η προθεσμία ασκήσεως αιτήσεως ακυρώσεως κατά της πράξεως αυτής, ως προς δε το δεύτερο από τα αιτούντα σωματεία δεν προκύπτει κοινοποίηση ή γνώση της πράξεως σε χρόνο καθιστώντα την αίτηση εκπρόθεσμη. Συνεπώς, οι περί του εναντίου ισχυρισμοί της παρεμβάσεως πρέπει να απορριφθούν ως αβάσιμοι.

4. Επειδή, κατά το άρθρο 10 του ν. 3028/2002 «Για την προστασία των Αρχαιοτήτων και εν γένει της Πολιτιστικής Κληρονομιάς» (Α' 153), «1. Απαγορεύεται κάθε ενέργεια σε ακίνητο μνημείο, η οποία είναι δυνατόν να επιφέρει με άμεσο ή έμμεσο τρόπο καταστροφή, βλάβη, ρύπανση ή αλλοίωση της μορφής του. 2. Απαγορεύεται η εκμετάλλευση λατομείου, ... χωρίς έγκριση του Υπουργού Πολιτισμού, ύστερα από γνώμη του [αρμοδίου, κατά τα άρθρα 49 έως 51 του νόμου - βλ. άρθρο 2 περ. ζ του αυτού νόμου] Συμβουλίου ... Η έγκριση δεν χορηγείται εάν, λόγω της απόστασης από ακίνητο μνημείο, της οπτικής επαφής με αυτό, της μορφολογίας του εδάφους και του χαρακτήρα των ενεργειών για τις οποίες ζητείται, κινδυνεύει να προκληθεί άμεση ή έμμεση βλάβη στο μνημείο. 3...».

5. Επειδή, στην προκειμένη περίπτωση, κατά τα προκύπτοντα από τα στοιχεία του φακέλου, η παρεμβαίνουσα εταιρεία, με την από 7-7-2003 αίτησή της προς την ΚΑ' Εφορεία Προϊστορικών και Κλασικών Αρχαιοτήτων (ΚΑ' ΕΠΚΑ) του Υπουργείου Πολιτισμού, εξήτησε την, από πλευράς αρχαιολογικής νομοθεσίας, έγκριση εκμεταλλεύσεως λατομείου αδρανών υλικών σε έκταση 103.500 τ.μ., στην θέση «Πλατεία Ράχη», περιφέρειας πρώην Κοινότητας Νάξου. Η αίτηση αυτή διαβιβάσθηκε προς γνωμοδότηση στο Κεντρικό Αρχαιολογικό Συμβούλιο (ΚΑΣ),

λόγω της υπάρξεως, στην ευρύτερη περιοχή, του προστατευομένου, δυνάμει της υπ' αριθ. ΥΠΠΟ/ΑΡΧ/Α1/Φ21/59271/3340/ 30-11-1995 αποφάσεως του Υπουργού Πολιτισμού (Β' 1036), αρχαιολογικού χώρου «Γύρουλα» Σαγκρίου, αλλά και διασπάρτων κλασικών και ελληνοιστικών αρχαιοτήτων, καθώς και βυζαντινών και μεταβυζαντινών μνημείων, τόσο εντός των ορίων των, κατά την ως άνω απόφαση, Ζωνών Α' και Β' προστασίας, όσο και στην ευρύτερη περιοχή. Κατά το προς το ΚΑΣ διαβιβαστικό, υπ' αριθ. πρωτ. 5746/11-8-2003, έγγραφο της ΚΑ' ΕΠΚΑ, δεν ήταν ενδεδειγμένη η έγκριση της λειτουργίας του λατομείου, για τον λόγο ότι αυτό θα είναι ορατό από τον «Γύρουλα» και από τους αρχαιολογικούς χώρους που ευρίσκονται στην περιοχή του Πολυχνίου, καθώς και ότι από την λειτουργία του λατομείου υπάρχει κίνδυνος προκλήσεως σοβαρής άμεσης και έμμεσης βλάβης (δονήσεις, παιπάλη) στο ιερό της Δήμητρας, στην περιοχή Σαγκρί. Το ΚΑΣ, κατά

την συνεδρίαση 46/ 21-10-2003, ανέβαλε την έκφραση γνώμης επί του ζητήματος, προκειμένου να διενεργηθεί αυτοψία από μέλη του στην περιοχή. Κατά τα εκτιθέμενα στο οικείο πρακτικό αυτοψίας της 8 και 9-2-2004, η προς τούτο συγκροτηθείσα επιτροπή εισηγήθηκε την μη έγκριση χορηγήσεως της αδείας λειτουργίας του λατομείου, με την αιτιολογία ότι, λόγω της υψομετρικής διαφοράς, το λατομείο θα έχει οπτική επαφή με τον αρχαιολογικό χώρο του ιερού της Δήμητρας και της εκεί παλαιοχριστιανικής βασιλικής, θα επιβαρύνει το άμεσο φυσικό περιβάλλον του και θα προκαλέσει έμμεση βλάβη επί των διασπάρτων βυζαντινών μνημείων, που ευρίσκονται εντός των Ζωνών προστασίας του αρχαιολογικού χώρου. Το πόρισμα της αυτοψίας συνεζητήθη στην υπ' αριθ. 11/18-2-2004 συνεδρίαση του ΚΑΣ, κατά την οποία ανεβλήθη εκ νέου η γνωμοδότηση επί του ζητήματος και απεφασίσθη η διενέργεια νέας αυτοψίας. Εν τω μεταξύ, και η κατά τόπο αρμόδια 2η Εφορεία Βυζαντινών Αρχαιοτήτων (ΕΒΑ), με το υπ' αριθ. πρωτ. 499/15-3-2004 έγγραφό της, επεσήμανε ότι από την λειτουργία του λατομείου επηρεάζονται κυρίως οι πλησιέστεροι σ' αυτό προστατευόμενοι ναοί Αγ. Ιωάννου του Θεολόγου στον Γύρουλα, Αγ. Ιωάννου του Μπαούζη, Αγ. Ιωάννου περιοχής «Κακνάδο», Αγ. Φωτεινής, Αγ. Γεωργίου, Αγ. Μαρίνας, Αγ. Ακεπιμά και οικοδομικά λείψανα αγροικίας (μιτάτου). Προ της διενεργείας της νέας αυτοψίας, η παρεμβαίνουσα εταιρεία υπέβαλε αίτηση, με την οποία τροποποίησε το αρχικό αίτημά της και ζήτησε να μειωθεί η έκταση του λατομικού χώρου σε 60.600 τ.μ. . Τελικώς, η νέα αυτοψία πραγματοποιήθηκε την 20-10-2004. Κατ' αυτήν, η οικεία επιτροπή α) διεπίστωσε εκ νέου, επιβεβαιώνοντας το πόρισμα της αρχικής αυτοψίας, ότι ο χώρος του λατομείου, με το αρχικό του εμβαδόν, ήταν ορατός από τον χώρο του «Γύρουλα», β) θεώρησε ότι, μετά την ουσιώδη μείωση του εμβαδού του προς λατόμηση χώρου, ήταν, υπό όρους, δυνατή η εκμετάλλευση του λατομείου και γ) πρότεινε ομοφώνως την χορήγηση της σχετικής αδείας, υπό τον όρο, μεταξύ άλλων, ότι το προς την κοιλάδα του «Γύρουλα» μέτωπο των λατομικών εργασιών θα απέχει, κατ' εκτίμηση των υψομετρικών καμπυλών, τουλάχιστον 10 έως 25 μέτρα από το εξωτερικό όριο του χώρου, για τον οποίο ζητήθηκε η έγκριση εκμεταλλεύσεως λατομείου. Το ΚΑΣ, κατά την υπ' αριθ. 43/3-11-2004 συνεδρίασή του, συνεφώνησε με την πρόταση της επιτροπής και γνωμοδότησε υπέρ της υπό όρους χορηγήσεως της αδείας, βάσει δε της γνωμοδοτήσεως αυτής εξεδόθη η προσβαλλομένη απόφαση, με το αυτό περιεχόμενο.

6. Επειδή, με την κρινομένη αίτηση προβάλλεται, ως λόγος ακυρώσεως, ότι, με το ανωτέρω περιεχόμενο της, η προσβαλλομένη πράξη είναι πλημμελώς αιτιολογημένη, διότι, μεταξύ άλλων, η Διοίκηση παρέλειψε να εξετάσει την επίδραση της διενεργείας λατομικών εργασιών σε όλα τα μνημεία της περιοχής. Ο λόγος αυτός ακυρώσεως είναι βάσιμος και πρέπει να γίνει δεκτός, δεδομένου ότι, όπως προκύπτει από τα εκτεθέντα στην προηγούμενη σκέψη, η Διοίκηση ενέκρινε την χορήγηση της αδείας, περιοριζόμενη στην εκτίμηση της ελλείψεως οπτικής επιδράσεως στην περιοχή του «Γύρουλα» από την δημιουργία λατομείου, δεν εξετίμησε δε, κατά τρόπο ειδικό και αιτιολογημένο, το ζήτημα αν η λειτουργία του λατομείου έχει επίδραση και δυσμενείς συνέπειες τόσο στην συγκεκριμένη περιοχή, όσο και στα λοιπά μνημεία της περιοχής, και ιδίως στα ανωτέρω μνημονευθέντα βυζαντινά και μεταβυζαντινά μνημεία, των οποίων, άλλωστε, δεν παρατίθενται ειδικώς οι αποστάσεις από τον επίμαχο χώρο ούτε τα λοιπά χαρακτηριστικά. Συνεπώς, η κρινομένη αίτηση πρέπει να γίνει δεκτή και να ακυρωθεί η προσβαλλομένη πράξη, ενώ αποβαίνει περιττή η εξέταση των λοιπών προσβαλλομένων λόγων ακυρώσεως, πρέπει δε να απορριφθεί η παρέμβαση.

Διά ταύτα

Δέχεται την κρινομένη αίτηση.